

eller Administrationsfager, findes, der ikke nogen udtrykkelig Bestemmelse om, hvorvidt Sager om Skolevæsenet, skulle være Lovgivningsfager eller Administrationsfager, og heller ikke nogen Bestemmelse, der kan afgive en, nogenlunde rimelig Analogi, for det Ene eller det Andet. Man er ved Afgjørelsen af dette Spørgsmaal henviist til Praxis og til, hvad Sagen tilfiger efter sin almindelige Natur. Naar, man seer hen til Praxis, er det ganske vist, at det lærde Skolevæsen hidtil, er blevet fastsat ad Anordningsveien, men det er ligesaa vist, at Praxis med Hensyn til Ordningen af Skolevæsenet i det Hele har været i høi Grad vakkende. Jeg kan nemlig ikke indrømme, at der er nogen væsentlig Forskjel imellem, det lærde Skolevæsen og Almueskolevæsenet i denne Henseende. Almueskolevæsenets Ordning har vel en større Betydning, og er vigtigere for Staten end det lærde Skolevæsen, men begge have en meget betydelig indgribende Vigtighed, og jeg troer, ikke, at Forskjellen er saa væsentlig, at man paa nogen Maade, er berettiget til at henlægge det ene udelukkende til Lovgivningen og det Andet til Administrationen. Naar, man nu tager begge-arte Sager under Et og seer efter, hvilke Bestemmelser i begge Retninger der ere udfomne i den Periode, vi have gennemlejet, siden Grundloven blev givet, vil man finde, de meest forunderlige Modsigelser med Hensyn til Brugen af Lovgivnings- og Administrationsveien. Imidlertid der ad Administrationsveien er de tre meget vigtige Befjendtgjørelser af 13de Mai 1850 om det lærde Underviisningsvæsen, og flere senere Befjendtgjørelser, deriblandt den af 8de November, 1858; om samme Gjenstand, findes der paa den anden Side en Lov af 1ste Marts 1854, hvori der bliver givet en fuldstændig detailleret Skoleplan for en ganske speciel Skole, nemlig Realskolen i Thorshavn. Der er ikke nogen som helst Grund til, at denne Skole i denne Henseende bliver stillet anderledes end de andre Real- og lærde Skoler; men desuagtet er der i Loven givet detaillerede Be-

stemmelser om Fordringerne for Optagelsen, i Henseende til Børnenes Kundskaber, om Antallet af Classerne, om i hvor mange Timer der skal undervises og i hvilke Fag, om Ferietiden o. s. v., kort sagt hele det indre Apparat af en Underviisningsplan. Hvad Almueskolerne angaaer, da er der snart givet Love gennem Rigsdagen og snart er der udstedt Befjendtgjørelser. Der er saaledes givet en Lov af 2den Mai 1855, om Ferierne ved Almueskolerne, og flere andre Forhold, imedens der under 18de Februar 1860, er udfommen en Befjendtgjørelse om samme Gjenstand. Der kommer Administrationen og Lovgivningen i fuldstændig Forvirring ind ved Siden af hinanden. Resultatet er altsaa, at Praxis er fuldstændig vakkende, men dertil kommer, at medens Praxis med Hensyn til de lærde Skoler ganske vist har været den, at Bestemmelserne ere stete ad Administrationsveien, er det samtidigt dermed bestandigt blevet paavist som ucorrect, at denne Praxis har fundet Sted. Ja, det er endog, af en tidligere Minister blevet sagt, at det var hans Overbeviisning, at Grundtrækkene for det lærde Skolevæsen, skulde fastsættes ved Lov. Jeg vil tillade mig atter at minde om denne Udtalelse, der tidligere er frembragen her i Thinget; og som fremkom i Rigsdagens første Samling af den daværende Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Med den ærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse et Par Linier. Han sagde med Hensyn til Befjendtgjørelse af 13de Mai 1850 angaaende det lærde Underviisningsvæsen: „Hvis der blot i Almindelighed var Spørgsmaal, om den høiere saakaldte lærde Underviisning, kunde undrages den lovgivende Magts Medvirkning, saa vilde jeg naturligvis ubetinget svare, at det kunde den paa ingen Maade, og det er heller ikke i fjerneste Maade, faldet mig ind at ville undrage den derfra. Men Sagen stiller sig nu og har stillet sig for mig saaledes, at, hvad den lovgivende Magt væsentlig vil have sig forbeholdt og maa have sig forbeholdt, ved Ordningen af Underviisningen, det er Principspørgsmaalene